

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ (Attitude) เป็นพฤติกรรมทางสมอง เป็นสภาพทางจิตหรือทางอารมณ์ของมนุษย์ที่ซับซ้อนมากไม่สามารถวัดได้โดยตรง เทอร์สโตน¹ (L.L. Thurstone) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นการวัดทัศนคติจึงวัดโดยตรงไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ในรูปของความคิดเห็น (Opinion) หรือจากการแสดงออกทางภาษา (Verbal Expression) แต่การวัดเช่นนี้ถ้าผู้ตอบไม่ตอบตรงกับใจจริงของเขาแล้ว การวัดจะเกิดความไม่แน่นอนขึ้น ผู้ทำการวัดจะต้องใช้วิธีการถามตัดสินแน่นอนอีกครั้งหนึ่ง

ทัศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงทางจิตภายใน ซึ่งยอมส่งผลออกมาทางค่านพฤติกรรมบางอย่างใดอย่างหนึ่ง² การแสดงออกของพฤติกรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลอย่างใกล้ชิด จึงมีผู้กล่าวถึงในเชิงนิยามของทัศนคติไว้หลายอย่าง

อนาสตาซี³ (Anne Anastasi) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึงความโน้มเอียงที่จะแสดงออกทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ธรรมเนียมประเพณี หรือ

¹L.L. Thurstone, "Attitude can be Measures," Reading in Attitude Theory and Measurement. Edited by Martin Fishbein, (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1967), pp. 77-89.

²Ibid., p. 479.

³Anne Anastasi, Psychological Testing (3rd ed.; New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1968), pp. 479-480.

สถาบันต่าง ๆ ทักษะที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่สามารถสรุปหาได้ (inferred) จากพฤติกรรมภายนอก ทั้งที่ต้องใช้ภาษาและไม่ต้องใช้ภาษา

วอร์เรน⁴ (H.C. Warren) ทักษะนี้หมายถึงการปรุงแต่งจิตเฉพาะอย่างต่อประสบการณ์อันใดอันหนึ่งที่เคยประสบมาก่อน เป็นสภาพความพร้อมของแต่ละประเภทกิจกรรมโดยเฉพาะ

กิลฟอร์ด⁵ (J.P. Guilford) ทักษะนี้หมายถึงอารมณ์ที่ซับซ้อนของบุคคล ในอันที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งของหรือสภาพการณ์ เช่น บุคคลสถาบัน หรือเรื่องราวทางสังคม

โบการ์ดัส⁶ (E.S. Bogardus) ทักษะนี้คือ แนวโน้มของกิริยาอาการที่จะเห็นควยหรือต่อต้านบางสิ่งบางอย่างของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้แล้วแต่จะเห็นว่าสิ่งนั้นมีค่าทางบวกหรือทางลบ

นันแนลลี⁷ (Jum C. Nunnally) ทักษะนี้หมายถึงท่าทีที่แสดงออกล่วงหน้าในรูปปฏิกริยาที่มีต่อวัตถุ สถานที่ หรือบุคคลในระดับชั้นต่าง ๆ กันจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบจะมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม

⁴H.C. Warren (ed.), Dictionary of Psychology (Boston : Houghton Mifflin, 1934).

⁵J.P. Guilford, General Psychology (New York : D. Van Nostrand Company, Inc., 1939), p. 336.

⁶E.S. Bogardus, Fundamental of Social Psychology (2nd ed.; New York : Century, 1931), p. 62.

⁷Jum C. Nunnally, Tests and Measurements (New York : McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 300.

นิวคอมบ⁸ (Theodore M. Newcomb) ทัศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับอาจจะมากหรือน้อยก็ได้ และทัศนคตินี้จะแสดงออกได้ทางานพฤติกรรมสองลักษณะคือ การแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นควยหรือชยทัศนคติเช่นนี้ทำให้คนอยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น และลักษณะเช่นนี้เรียกว่าทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) อีกลักษณะหนึ่งคือทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) คนจะแสดงออกทำนองไม่พึงพอใจ ไม่ชยหรือไม่เห็นควย ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง อยากหนี อยากอยู่ให้ห่างจากสิ่งนั้น ส่วนทัศนคติอีกแบบหนึ่งคือ ความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ชย ไม่เกลียด เป็นทัศนคติแบบกลาง ๆ

ฮิลการ์ด⁹ (Ernest R. Hilgard) กล่าวว่าทัศนคติหมายถึงพฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต่อแนวความคิดใดหรือต่อสภาพการณ์ใด ๆ ในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะเดิม เมื่อได้พบกับสิ่งดังกล่าวนั้นอีก

จากแนวความคิดที่กล่าวมาพอสรุปความหมายของทัศนคติได้ คือ

1. ทัศนคติจะถูกมองในแง่ของการเตรียมหรือความพร้อมสำหรับการตอบสนอง
2. ทัศนคติเป็นเรื่องของการมองด้านในและเตรียมมากกว่าจะเป็นการมองด้านนอกและสำเร็จรูป
3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นตัวบงการหรือกำหนดแนวของพฤติกรรม

⁸T.M. Newcomb, Social Psychology (New York : The Dryden Press Publishers, 1954), p. 128.

⁹Ernest R. Hilgard, Introduction to Psychology (3rd ed.; New York : Harcourt, Brace & World, Inc., 1962), p. 564.

4. ทักษะเป็นสภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองในทางที่ต่างกันต่อสิ่งที่ต่างกัน เป็นอารมณ์อันซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับ หรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่า ทักษะเป็นสิ่งที่มีมนุษย์มักจะปกปิดไว้ภายใน ดังนั้นถ้าจะสร้างเครื่องมือวัดจึงของคำนึงถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งอิทธิพลถึงผลการวัด การแปลความหมาย หรือการสรุปผลจากการวัดนั้นควย

องค์ประกอบของทักษะ

ทักษะมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วน¹⁰ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) มีขอบเขตคลุมถึงความคิด ความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ

2. ความรู้สึก (Affective) เช่น ความรัก ความโกรธ ความชย หรือความเกลียดชัง

3. พฤติกรรม (Conative, Action, Behavioral) เป็นการประพฤติปฏิบัติ การกระทำเป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตได้

ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดรูปแบบ การพัฒนาการของทักษะเกิดจากการเรียนรู้ เกิดจากประสบการณ์ของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการคิดหรือการกระทำ ตลอดจนการลอกเลียนแบบสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลใกล้ชิด การปรับตัวทางบุคลิกลักษณะ สิ่งเหล่านี้จะสัมพันธ์กัน รวมตัวกันเป็นรูปแบบทักษะของแต่ละบุคคล ดังนั้นทักษะจะต้องเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการทางจิตวิทยาสังคม

¹⁰William J. McGuire, "The Nature of Attitudes and Attitude Change," The Handbook of Social Psychology, Edited by Gardner Lindzey (2nd. ed., Vol. 3; Massachusetts : Addison-Wesley, 1969), pp. 155-156.

ที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ การจูงใจ การเรียนรู้ และการรับรู้¹¹ โดยที่เอ็กต์บุคคลย่อมเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมรอบกายเป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดตามที่ตนเองประสบ และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามประสบการณ์ที่ตนได้รับนั้น

เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเกือบตลอดเวลาทัศนคติ แม้จะเป็นสภาพทางจิตที่มีความคงที่พอสมควร แต่ก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้¹²

สรุปสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ 4 ประการ¹³ คือ

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยเทคนิคอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยการกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยหลักการแห่งเหตุผล

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทางสังคมและการศึกษา เพราะเหตุว่ามีทัศนคติบางประเภทที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม จำเป็นจะต้องจัดหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนานั้น โดยการจัดสภาพการณ์ให้ใหม่ สร้างแรงจูงใจหรือโดยการพยายามให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในเรื่องเหล่านั้นใหม่ด้วยเหตุด้วยผล ด้วยการกระทำ หรือการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จัดให้มีการร่วมสัมพันธ์กับ

¹¹ไพฑูย์ อินทรวินา, หลักและวิธีการวัดเจตนาคติ (อนุสารเพื่อการวิจัยฉบับที่ 3, กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), หน้า 47.

¹²H.H. Remmers, Introduction to Opinion and Attitude Measurement (New York : Harper and Brothers Publishers, 1954), pp. 6-7.

¹³ไพฑูย์ อินทรวินา, เรื่องเดิม, หน้า 49.

บุคคลที่มีทัศนคติที่พึงปรารถนา อาจจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนได้

การศึกษาเพื่อการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติจำเป็นต้องทำการศึกษาลักษณะของทัศนคติใน 3 ลักษณะต่อไปนี้¹⁴ คือ

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) หมายถึงทัศนคติทางบวก ได้แก่ ความเอนเอียงของอารมณ์ไปในทางชอบ คล้อยตามหรือเห็นด้วย กับทัศนคติทางลบ ได้แก่ ความรู้สึก เกลียด ตอทานหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งของวัตถุ หรือสภาพการณ์ใด ๆ

2. ระดับของทัศนคติ (Magnitude) หมายถึงการที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ความรู้สึกอาจมีระดับเพียงผิวเผินหรือระดับที่ลุ่มลึก ทัศนคติดระดับผิวเผินจะไม่มี ความคงที่แน่นอนเปลี่ยนแปลงง่าย ส่วนทัศนคติดระดับลึกจะคงทนถาวร

3. ความเข้มของทัศนคติ (Intensity) หมายถึงปริมาณของความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏออกมาในรูปของการแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดทัศนคติใด ๆ จะต้องพยายามสร้างเพื่อให้วัดได้ว่าบุคคลมีทัศนคติอยู่ในทิศทางใด เครื่องมือวัดสามารถจำแนกได้หรือไม่ว่าเขามีทัศนคติอยู่ทางบวกหรือลบ ทิศทางของทัศนคติดังกล่าวบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปของการเห็นด้วยหรือการต่อต้านและการวัดระดับของทัศนคติอาจพิจารณาได้จากการยอมรับและการสนองตอบในระดับที่ผิวเผินไม่แน่นอน หรือหนักแน่น คงที่แน่นอน ส่วนการวัดความเข้มของทัศนคติพิจารณาได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในเชิงที่รุนแรงหรืออ่อนมากน้อยเพียงใด ความเข้มจะปรากฏในรูปของค่าของคะแนนจากมาตรวัดที่สร้างขึ้น

¹⁴William A. Scott, "Attitude Measurement," The Handbook of Social Psychology, Edited by Gardner Lindzey and Elliot Aronson (2nd ed., Vol. 2; Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1968), pp. 206-210.

โดยอาศัยเทคนิคทางการวัดผล¹⁵

สรุปลักษณะสำคัญของทัศนคติ

1. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวการกำหนดแนวทางการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม
2. เราสามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่ปรากฏ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานหรืออธิบายทัศนคติได้
3. ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติต่อเรื่องเดียวกันที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการคือ สภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ ระยะเวลา เขาวนปัญญา ระดับการศึกษา เป็นต้น
4. ทัศนคติมีความคงที่แน่นอนพอควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อประสบกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใหม่ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์เดิม

การวัดทัศนคติ

กรีน¹⁶ (Bert F. Green) อ้างขอเขียนของกัตแมน (L.H. Guttman) ที่เกี่ยวกับการวัดทัศนคติไว้ว่า องค์ประกอบแต่ละตัวในจักรวาลทัศนคติ (Attitude universe) ก็คือตัวแปรที่สามารถสังเกตเห็นได้ (Manifest Variables) ได้แก่

¹⁵ ไพฑูริย์ อินทริวิชา, เรื่องเดิม, หน้า 16-18.

¹⁶ Bert F. Green, "Attitude Measurement," Problem in Human Assessment, Edited by Douglas N. Jackson and Sumuel Messick (New York : McGraw-Hill Book Company, 1967), pp. 726-727.

การตอบสนองที่สังเกตเห็นใต้อสถานการณ์จำเพาะอย่างใดลักษณะที่ต่าง ๆ กับ ตัวแปร
 เหล่านี้คือ กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ของจักรวาลทัศนคติที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการวัด
 ทัศนคติและจากกลุ่มตัวอย่างของพฤติกรรมเหล่านี้จะถูกใช้อ้างอิงไปถึงจักรวาลทัศนคติทั้งหมด
 ถ้ากลุ่มตัวอย่างของการตอบสนองมีลักษณะเดียวกัน (Homogeneous) การอ้างอิงจะ
 ถูกต้องสมเหตุสมผลมากขึ้นนั่นคือ คะแนนที่ได้จากการวัดจากมาตราทัศนคติจะเป็นตัวเลข
 แทนพฤติกรรมในจักรวาลทัศนคตินั้นด้วย ในการกระทำเช่นนี้จะเป็นการแปลผลของพฤติกรรม
 ให้เป็นรูปของคะแนนในมาตราวัด อีกประการหนึ่งในจักรวาลทัศนคตินั้นย่อมประกอบไปด้วย
 กลุ่มตัวอย่างย่อย ๆ หลายกลุ่มคือ มิติ (Dimension) มากมาย การสุ่มตัวอย่างเพื่อ
 ให้ได้ครอบคลุมทุกมิติ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรระวังอย่างยิ่ง

004725

สรุปได้ว่า การวัดทัศนคติเป็นการวัดกลุ่มตัวอย่างของจักรวาลพฤติกรรม
 (Behavior universe) โดยการสุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้แทนประชากรได้ ถ้าหาก
 เลือกกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเกินไป การสรุปพาดพิงไปถึงประชากรจะผิดพลาดไปจาก
 ความเป็นจริง กล่าวคือ จากกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กย่อมสรุปไปถึงจักรวาลทัศนคติทั้งหมด
 ไม่ได้ ฉะนั้นการวัดทัศนคติจะต้องไม่กล่าวเกินเลยไปมากกว่าความจริงที่ศึกษา

ในเรื่องการวัดทัศนคตินั้น ได้มีผู้สร้างมาตราวัดที่แตกต่างกันออกไปหลายวิธี
 วิธีที่นิยมและใช้แพร่หลาย สร้างสะดวกและให้ความเชื่อถือได้สูง ได้แก่ วิธีของลิเคอร์ท
 (Likert's method) หรือที่เรียกว่าวิธีการประมาณการรวม (The method of
 summated ratings) ซึ่งมีวิธีการสร้างดังนี้¹⁷ ขั้นแรกรวบรวมข้อความที่แสดงทัศนคติ
 เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุดทั้งข้อความที่สนับสนุนและต่อต้าน แล้วนำข้อความ
 ที่รวบรวมได้เหล่านี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษา
 จริง โดยผู้ตอบจะต้องแสดงความรู้สึกของตนต่อแต่ละข้อความในระดับใด ระดับหนึ่ง

¹⁷John W. Best, Research in Education (2nd ed.; N.J. :
 Prentice-Hall, Inc., 1970), pp. 174-179.

เพียงระดับเดียวจากตัวเลือก 5 ระดับคือ เห็นควยอย่างยิ่ง เห็นควย ไม่น่าใจ ไม่เห็นควย และไม่เห็นควยอย่างยิ่ง การเปลี่ยนระดับความเข้มของทัศนคติให้เป็นคะแนนสำหรับข้อความที่แสดงทัศนคติที่ดี ให้ 5 คะแนนสำหรับคำตอบที่ตอบว่าเห็นควยอย่างยิ่ง และลดคะแนนลงตามลำดับจนถึง 1 คะแนนสำหรับคำตอบว่าไม่เห็นควยอย่างยิ่ง กรณีข้อความที่แสดงทัศนคติที่ไม่ดี กำหนดคะแนนเป็นไปในทางตรงกันข้ามคือ ให้ 1 คะแนนสำหรับคำตอบว่าเห็นควยอย่างยิ่ง แล้วเพิ่มคะแนนสูงขึ้นตามลำดับจนถึง 5 คะแนนสำหรับคำตอบที่ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง คะแนนทัศนคติก็คือ คะแนนรวมที่ได้ทั้งหมด

ขั้นตอนไปทำการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ โดยการนำคะแนนรวมของแต่ละคนจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วพิจารณาเป็นรายชื่อ เพื่อเลือกเอาข้อความเฉพาะที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสองกลุ่มนี้มากที่สุด เป็นข้อที่จำแนกบุคคลได้ มาตรการวัดที่เป็นฉบับสุดท้ายที่สามารถนำไปใช้กับประชากรจริงได้ จะประกอบไปด้วยข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) สูงที่มีทั้งข้อความที่แสดงทัศนคติที่ดีและไม่ดีคือ เรื่องที่ต้องการศึกษา

การสร้างมาตราทัศนคติตามวิธีของลิเคอร์ทสร้างขึ้นจากสมมุติฐานที่ว่าทัศนคติทั้งหลายย่อมมีแนวการแจกแจงในลักษณะของโค้งปกติ (Normal distribution) ซึ่งลิเคอร์ทได้นำเสนอหน่วยวัดทัศนคติในลักษณะของหน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation units) เป็นเกณฑ์ในการวัดปริมาณและความเข้มของทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ และจากการศึกษาของลิเคอร์ทพบว่าความใกล้เคียงกันระหว่างค่าของหน่วยวัดที่ใชหน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานกับการกำหนดคะแนนจำแนกอันดับของการตอบข้อความ เป็น 5, 4, 3, 2, 1 มีค่าสหสัมพันธ์ต่อกันสูงมาก ลิเคอร์ทสรุปว่า¹⁸ มาตรการวัดที่สร้างตามวิธีของเขานั้นมีความเชื่อมั่นสูงทั้งง่ายและสะดวกต่อการสร้างอย่างยิ่ง

¹⁸G. Murphy and Rensis Likert, Public Opinion and the Individual (New York : Harper, 1938), pp. 42-43.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือวัดทัศนคติของครูที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ แบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา¹⁹ (Minnesota Teacher Attitude Inventory) โดยได้มีการนำแบบสำรวจนี้ไปทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ กว่า 50 เรื่อง แบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตาสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1951 โดย คูก, ลีคส์ และแคลลิส (Walter W. Cook, Carroll H. Leeds and Robert Callis) จากการศึกษาค้นคว้าของผู้สร้างพบว่า ทัศนคติของครูต่อนักเรียนและต่องานในโรงเรียนสามารถวัดได้อย่างมีความเที่ยง (Reliable) สูง โดยทัศนคตินี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมพันธภาพของครูกับนักเรียนที่พบภายในห้องเรียน แบบสำรวจฉบับนี้จึงสร้างขึ้นมาจากมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้วัดทัศนคติของครู เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ว่าครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และครูมีความชื่นชมต่องานในหน้าที่เป็นเช่นไร²⁰

การสร้างเกณฑ์ปรกติ (Norms) ผู้สร้างทำไว้หลายระดับคือ เกณฑ์ปรกติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมและระดับวิทยาลัย เกณฑ์ปรกติของนักเรียนฝึกหัดครูและครูอาชีพที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

¹⁹ J.W. Getzels and P.W. Jackson, "The Teacher's Personality and Characteristics," Handbook of Research on Teaching, Edited by N.L. Gage (Chicago : Rand McNally and Company, 1963), p. 508.

²⁰ Walter W. Cook, Carroll H. Leeds and Robert Callis, Minnesota Teacher Attitude Inventory : Manual (New York : The Psychological Corporation, 1951), p. 3.

การคัดเลือกข้อความเพื่อประกอบเป็นแบบสำรวจฉบับสุดท้าย ผู้สร้างได้รวบรวมข้อความขึ้นครั้งแรกเป็นจำนวน 756 ข้อความ นำข้อความเหล่านี้ไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกบุคคลได้ โดยวิธีทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square Test) เปรียบเทียบระหว่างครูที่มีทัศนคติที่ดีกับครูที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียนได้แบบสำรวจที่เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 150 ข้อ ซึ่งมีความเที่ยง (Reliability) คำนวณโดยวิธีแบ่งครึ่งข้อขอดี (Split-half reliability) เป็น .909 ความตรงตามทฤษฎี (Construct Validity) กำหนดคะแนนจากมาตราประมาณค่า (Rating scales) ลักษณะทัศนคติของครูโดยครูใหญ่ นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ทำ เป็นเกณฑ์ นำคะแนนจากเกณฑ์ทั้งสามไปหาสหสัมพันธ์กับคะแนนทัศนคติของครูจากการทำแบบสำรวจนี้ ได้ค่าสหสัมพันธ์เป็น .434, .486 และ .452 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01²¹

สรุปได้ว่าแบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตาฉบับนี้ ผู้สร้างสร้างอย่างระมัดระวังโดยใช้เวลาทำการศึกษาค้นคว้าเป็นเวลานานจนได้แบบวัดทัศนคติที่มีความเที่ยงและความตรงสูงเพียงพอ เป็นแบบวัดทัศนคติที่มีความเป็นมาตรฐาน มีผู้นิยมนำไปใช้ศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยต่าง ๆ อย่างแพร่หลายทั่วไปทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศกล่าวคือ

เคียร์นี และรอกชิโอ²² (Nolan C. Kearney and Patrick D. Rocchio) ได้ทำการศึกษาว่า ครูที่ทำการสอนทุกวิชากับครูที่สอนเฉพาะวิชาที่มีทัศนคติต่อนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI)

²¹ Ibid., pp. 10-14.

²² Nolan C. Kearney and Patrick D. Rocchio, "The Realtion-ship between the MTAI and Subject Matter Taught by Elementary Teachers," Educational Administration and Supervision. 41(October, 1955), pp. 358-360.

กับครูระดับประถมศึกษาที่สอนทุกวิชาจำนวน 587 คน และครูที่สอนเฉพาะวิชาจำนวน 52 คน คะแนนเฉลี่ยของครูทั้งสองกลุ่มเป็น 41 และ 28 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันใน ระดับความมีนัยสำคัญ .01 สรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ครูที่สอนนักเรียนทุกวิชา มีสัมพันธภาพพอเค็กในทก ๆ คำนึกว่าครูที่สอนเฉพาะวิชา โดยครูที่สอนเฉพาะวิชาจะสนใจเฉพาะผลการสอนของวิชาที่ตนรับผิดชอบอยู่ ไม่สนใจในพัฒนาการและบุคลิกภาพของเค็ก

เค็กรนี้ และรอกชิโอ²³ ทำการศึกษาต่อไปอีก โดยทำการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) กับประเภทของสถาบันฝึกหัดครูที่ครูรับการ ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คนเป็นครูจากสามสถาบันคือ ครู 51 คนจบปริญญาตรีจากวิทยาลัยศิลปศาสตร์ (Liberal Arts College) ครู 88 คนจบปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูและครู 152 คนจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่าคะแนนทัศนคติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของครูทั้งสามสถาบันเป็น 34, 51 และ 56 ตามลำดับ แสดงว่าสถาบัน การศึกษามีส่วนทำให้ทัศนคติของครูต่อนักเรียนแตกต่างกัน

รอกชิโอ และเค็กรนี้²⁴ (Patrick D. Rocchio and Nolan C. Kearney) ใช้แบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) เพื่อสำรวจว่า จำนวนปีที่ได้รับการ ศึกษาทางวิชาครู สถานภาพสมรส และอายุของครูที่แตกต่างกันจะมี อิทธิพลทำให้ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่ ผลจากการสำรวจครั้งนี้พบว่า จำนวนปีที่ได้รับการ ศึกษาทางวิชาครู สถานภาพสมรส และอายุครูที่แตกต่างกันไม่ทำให้ ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

²³Ibid., p. 359.

²⁴Patrick D. Rocchio and Nolan C. Kearney, "Using an Attitude Inventory in Selecting Teachers," The Elementary School Journal, 56(October, 1955), pp. 77-78.

มัสส์²⁵ (Rolf E. Muuss) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนการสอน ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของครูต่อนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน เป็น นิสิตปริญญาโท สาขาประถมศึกษา ใช้แบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) วัตถุประสงค์อย่างในระยะสามทรวงคือ วัตถุประสงค์ที่จะเข้าเรียน วัตถุประสงค์ปลายปีการศึกษาและ วัตถุประสงค์ขณะออกฝึกงานสอนแล้วได้ $4\frac{1}{2}$ เดือน ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ปรากฏว่าทัศนคติทางการ เป็นครูของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในขณะที่ทำการ ศึกษา แต่ทัศนคติ กลับลดลงขณะออกฝึกงาน

จากการศึกษาของเคียร์นี, รอคซิโอ และมัสส์ แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของครู ต่อนักเรียนจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เมื่อครู ได้มีโอกาสและทำงานคลุกคลีอยู่กับเด็ก เกือบตลอดเวลา การอบรมสั่งสอนในสถาบันฝึกหัดครูมีผลทำให้ทัศนคติของครู เปลี่ยนแปลง ได้เช่นกัน ส่วนความแตกต่างกันในระดัับอายุ และสถานภาพการสมรสไม่มีผลทำให้ทัศนคติ ของครูแตกต่างกัน

วอนด์²⁶ (Edwin Wandt) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของ ครูต่อนักเรียน โดยมีจุดประสงค์หลายประการ ประการหนึ่งคือ ต้องการศึกษาวาครูที่สอนชั้นประถม และ ครูที่สอนชั้นมัธยมมีทัศนคติต่อนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร โดยใช้มาตราวัดทัศนคติ ของครูต่อนักเรียนที่เขาสร้างขึ้นใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 240 คน สุ่มแยกประเภท ตามประสบการณ์และระดับชั้นที่ทำการสอน ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ปรากฏว่าทัศนคติของ

²⁵Rolf E. Muuss, "Differential Effects of Studying Versus Teaching on Teachers Attitude," The Journal of Educational Research, (April, 1969), pp. 185-188.

²⁶Edwin Wandt, "The Measurement of Teachers' Attitudes toward groups contacted in the Schools," The Journal of Educational Research, 46 : 1952, pp. 113-122.

ครูต่อนักเรียนระหว่างครูที่สอนระดับชั้นประถมกับระดับชั้นมัธยมมีความแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างของทัศนคติในครูที่สอนแต่ละชั้นเรียนทั้งในระดับประถมและระดับมัธยมแต่อย่างใด ส่วนประสมการที่แตกต่างกันของครูไม่มีผลทำให้ทัศนคติที่มีต่อนักเรียนแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ทำในประเทศไทยได้แก่ ผลงานวิจัยของบุญกอบ

เกตะวันดี²⁷ เขาได้ศึกษาเพื่อทำการเปรียบเทียบทัศนคติของครูต่อนักเรียนกับสภาพทั่วไปของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ บุคคลที่เป็นครูมาแล้วและกำลังศึกษาวิชาครูในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ทัศนคติของครูต่อนักเรียนระหว่างครูชายกับครูหญิงไม่แตกต่างกัน
2. ครูที่อยู่ในกลุ่มอายุ 20 ถึง 30 ปีมีทัศนคติต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน จากครูที่อยู่ในกลุ่มอายุ 31 ถึง 48 ปี
3. ครูที่เป็นโสดกับครูที่แต่งงานแล้วมีทัศนคติต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่าหากเปรียบเทียบจำนวนครูที่เป็นโสด จำนวนใกล้เคียงกับครูที่แต่งงานแล้ว ครูที่เป็นโสดอาจมีทัศนคติต่อนักเรียนดีกว่าครูที่แต่งงานแล้ว
4. ครูประจำชั้นกับครูพิเศษมีทัศนคติต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน
5. ครูที่สอนในระดับชั้นประถมและอนุบาลมีทัศนคติต่อนักเรียนดีกว่าครูที่สอนในระดับชั้นอื่น ๆ
6. ผลการศึกษาค้นครั้งนี้ปรากฏว่าครูที่ทำงานมาแล้วเป็นเวลาตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อนักเรียนดีกว่าครูที่ทำงานมาแล้วต่ำกว่า 11 ปี
7. ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนประชาบาลมีทัศนคติต่อนักเรียนดีกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์

²⁷ บุญกอบ เกตะวันดี, "ทัศนคติของครูต่อนักเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505).

8. การเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติระหว่างครูไทยกับครูอเมริกันที่ได้รับการอบรมวิชาครูในสถาบันฝึกหัดครูในระยะเวลาเท่ากัน ที่อันคัมเปอริ์ เซ็นไทด์เดียวกัน ปรากฏผลว่าค่าใช้เกณฑ์ปรกติ (Norms) ของครูชาวอเมริกันแล้ว ครูอเมริกันมีคะแนนทัศนคติสูงกว่าครูไทยทุกอันคัมเปอริ์ เซ็นไทด์

บุญกอบ เกตะวันดี สรุปว่าแบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) สร้างขึ้นเพื่อใช้กับชาวอเมริกัน จึงเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ ความนิยม ลักษณะการปกครอง วัฒนธรรม จารีตประเพณี ศาสนา และลักษณะจิตใจของคนอเมริกัน ซึ่งมีความแตกต่างจากสภาพของคนไทยมาก ความแตกต่างเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อความของเครื่องมือวัดและเมื่อนำคะแนนทัศนคติของชาวไทยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปรกติ (Norms) ของชาวอเมริกันแล้ว การแปลความหมายของคะแนนจึงผิดพลาดจากความเป็นจริงไปมาก

จากขอคนพบของบุญกอบ เกตะวันดี อาจสรุปได้ว่า หากนำแบบสำรวจทัศนคติความเป็นครูของมินิโซตา (MTAI) ไปใช้แล้ว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเกณฑ์ปรกติ (Norms) ขึ้นใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมและอาจมีข้อความบางข้อที่จำเป็นต้องดัดแปลงแก้ไขใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมของชาวไทยอย่างแท้จริง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย